

ISSN 0579-0263

СОЈУЗ НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИСТОРИЈА

ГОД. ХLI

СКОПЈЕ 2005

БРОЈ 1-2

Редакција:

Методија МАНОЈЛОВСКИ (главен и одговорен уредник)
Ѓорѓи ЧАКАРЈАНЕВСКИ
Васил ЈОТЕВСКИ
Ванчо ЃОРЃИЕВ
Виолета АЧКОСКА
Киро МАВРОСКИ (секретар на редакцијата)

Уредник на бројот:

Виолета АЧКОСКА

Издавач:

Сојуз на историчарите на Република Македонија

Адреса на Редакцијата:

Сп.: „Историја“, Институт за историја-Филозофски факултет-Скопје

Жиро сметка:

300000000078606, депонент: Комерцијална банка, Скопје

Лектура:

Светлана ДАВКОВА – ЃОРЃИЕВА

Компјутерска обработка:

Киро МАВРОСКИ

Печати:

МагнаСкен

Тираж: 400 примероци

Печатењето е финансирано од Министерството за образование и наука на Република Македонија и Министерството за култура на Република Македонија

СОДРЖИНА

Нашиот јубилеј ЧЕТИРИЕСЕТ ГОДИНИ ОД ИЗЛЕГУВАЊЕТО НА ПРВИОТ БРОЈ НА СПИСАНИЕТО „ИСТОРИЈА“ (1965-2005)	7

СТАТИИ – ПРИЛОЗИ

Наталија ПОПОВСКА ИНСТИТУЦИЈАТА НА ПЕЛИГОНИТЕ (πελιγονες).....	9

Јасминка КУЗМАНОВСКА „ЗА ГРАДБИТЕ“ НА ПРОКОПИЈ ОД ЦЕЗАРЕЈА ПРИЛОГ ЗА МЕТОДОТ НА РАБОТА И ЗА КОМПОЗИЦИЈАТА НА ДЕЛОТО	13

Валериј СОФРОНИЕВСКИ и Бобан ПЕТРОВСКИ СИНОДАЛНИОТ АКТ NO. 94 ОД ЗБИРКАТА НА ХОМАТИЈАН КАКО ИЗВОР ЗА ИСТОРИЈАТА НА ПОЛОГ	23

Драги ЃОРЃИЕВ ДЕМОГРАФСКАТА И СОЦИО-ЕКОНОМСКАТА СТРУКТУРА НА БИТОЛА ВО СРЕДИНАТА НА XIX ВЕК	39

Бранислав СВЕТОЗАРЕВИЌ ЕКОНОМСКАТА ПОЛОЖБА НА ЛЕШОЧКИОТ МАНАСТИР 1817 – 2004	43

Љупчо НЕДЕЛКОВ ЕТНОИСТОРИСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ТИКВЕШ.....	53

Елизабета КОНЕСКА ТУРЦИТЕ – БЕКТАШИ ВО СЕЛОТО КАНАТЛАРЦИ	63

Ванчо ЃОРЃИЕВ СТРУМИЧКИОТ ОКРУЖЕН КОНГРЕС НА ТМОРО ОД 1904 ГОДИНА	69

Методија МАНОЈЛОВСКИ ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА ОЛОВНО-ЦИНКОВАТА РУДА ВО ЗЛЕТОВСКИТЕ РУДНИЦИ ВО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА	77

Лазар ЛАЗАРОВ УКРАИНСКИТЕ ПРЕТСТАВНИЦИ И МАКЕДОНИЈА НА ПАРИСКАТА МИРОВНА КОНФЕРЕНЦИЈА 1946 ГОДИНА	91

Борче ИЛИЕВСКИ МАКЕДОНСКО – СРПСКИТЕ ЦРКОВНИ ОДНОСИ И ВЛИЈАНИЕТО НА ДРЖАВНИТЕ ФАКТОРИ ВРЗ НИВ (1944 – 1967).....	99

МАТЕРИЈАЛИ

Александар СТОЈАНОВСКИ ИСТОРИОГРАФСКИ МИНИЈАТУРИ.....	111

Методија МАНОЈЛОВСКИ ЕДЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПОДЕЛБА НА СФЕРИ НА ВЛИЈАНИЕ ЗА ПРОПАГАНДА ВО МАКЕДОНИЈА И АЛБАНИЈА	117
Лилјана ПАНОВСКА и Тодор ЧЕПРЕГАНОВ МИРКА ГИНОВА ВО БРИТАНСКАТА ДИПЛОМАТСКА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА.....	121
Катерина ТОДОРОВСКА и Оливера ДИМОВА ЕДЕН ДОКУМЕНТ ЗА СТАВОТ НА БУГАРСКАТА ЦРКВА ПО ПРАШАЊА КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА МАКЕДОНИЈА	129
МЕТОДОЛОГИЈА	
Оливер ИЛИЕВ и Славица НИКОЛОВСКА КОМПЈУТЕРИЗАЦИЈА НА АРХИВИТЕ	133
Симона ГЕРАСИМОВА-ЈОВАНОВСКА ИНТЕРЕСОТ НА МАКЕДОНСКАТА ИСТОРИОГРАФИЈА ВО КОРИСТЕЊЕ НА СТРАНСКИ ИЗВОРИ – ПРИМЕРОТ СО ИСТРАЖУВАЊЕ ВО ВЕЛИКА БРИТАНИЈА.....	147
Киро МАВРОСКИ ПРИНЦИПИ И УПАТСТВА ЗА ИЗРАБОТКА НА ИСТОРИСКА КАРТА	155
Киро МАВРОСКИ ПРЕДЛОГ ЗА УНИФИЦИРАЊЕ НА ТЕКСТОВИТЕ.....	169
НАСТАВА	
Игор ЈУРУКОВ УСНАТА ИСТОРИЈА ВО НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА	183
ХРОНОЛОГИЈА	
Виолета АЧКОСКА МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА ВО 1945 ГОДИНА (ХРОНОЛОГИЈА)	187
ОСВРТИ	
Љупчо Е. АЈДИНСКИ ИВАН ИЛИЕВ АЈДИНСКИ - ПО ПОВОД 120 ГОДИНИ ОД НЕГОВОТО РАЃАЊЕ (1885-1923)	201
Славчо КОВИЛОСКИ ЕДЕН ПОГЛЕД КОН СЕЛОТО КАКО ИЗВОР НА НАРОДНАТА ТРАДИЦИЈА.....	211
ПРИКАЗИ	
Άννα Αγγελόπουλου, Ο Κ. Π. Μισιρκοφ (1874-1926) και η κίνηση των «μακεδονιστών», University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004 [Ана Ангелопулу, К. П. Мисирков (1874-1926) и движењето на „македонистичките“, University Studio Press, Солун 2004], pp. 613.....	215
ГЛАСНИК – СПИСАНИЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА, год. 48, бр. 1-2, стр. 316, Скопје 2004.....	220
СПИСОК НА СОРАБОТНИЦИ.....	223

CONTENT

Our jubilee FORTY YEARS OF THE JOURNAL "HISTORY" (1965-2005)	7

ARTICLES-CONTRIBUTIONS

Natalija POPOVSKA THE INSTITUTION OF PELAGONIANS (πελιγόνες).....	9
Jasminka KUZMANOVSKA "FOR THE CONSTRUCTRIONS" OF PROKOPIJ FROM CEZAREJA FOR THE METHOD OF WORK AND FOR THE COMPOZITION OF THE ACT	13
Valerij SOFRONIEVSKI, Boban PETROVSKI SINODIAL ACT No. 94 FROM THE COLLECTION OF HOMOTIJAN AS SOURCE FOR THE HISTORY OF POLOG	23
Dragi GEORGIEV DEMOGRAFIC AND SOCIO-ECONOMIC STRUCTURE OF BITOLA IN THE MID OF XIX CENTURY	39
Branislav SVETOZAREVICH ECONOMIC SITUATION OF THE MONASTIRY OF LESHOK 1817-2004	43
Ljupcho NEDELKOV ETHNO-HISTORICAL CHARACTERISTICS OF TIKVESH	53
Elizabetha KONESKA TURKS-BECTASHS IN THE VILLAGE OF KANATLARCI.....	63
Vanco GHORGHIEV STRUMICA'S DISTRICT CONGRESS OF TMORO OF 1904	69
Metodija MANOJLOVSKI ECSPLLOTATION OF THE LEAD-ZINK ORE IN THE MINES OF ZLETOVO IN THE SECOND WORLD WAR	77
Lazar LAZAROV THE REPRZENTATIVES OF UKRAINA AND MACEDONIA ON THE PARIS PEACE CONFERENCE 1946.....	91
Borche ILIEVSKI THE RELATIONS BETWEEN MACEDONIAN AND SERB CHURCH AND THE INFLUENCE OF THE STATE FACTORS UPON THEM (1944-1967)	99

MATERIALS

Aleksandar STOJANOVSKI HISTORIOGRAFICAL MINIATURE.....	111

Metodija MANOJLOVSKI A REPORT FOR SPHERES OF INFLUENCE FOR PROPAGANDA IN MACEDONIA AND ALBANIA	117
Liljana PANOVSKA, Todor CEPREGANOV MIRKA GINOVA IN BRITISH DIPLOMATIC CORRESPONDANCE	121
Katerina TODOROSKA, Olivera DIMOVA A DOCUMENT FOR THE ATTITUDE OF THE BULGARIAN CHURCH ABOUT THE QUESTIONS REGARDING MACEDONIA.....	129
METHODOLOGY	
Oliver ILIEV, Slavica NIKOLOVSKA COMPUTERIZATION OF THE ARCHIVES	133
Simona GERASIMOVA-JOVANOVSKA THE INTEREST OF THE MACEDONIAN HISTORIOGRAPHY IN USING FOREIGN SOURCES-THE EXAMPLE OF THE RESEARCH IN THE GREAT BRITAIN	147
Kiro MAVROSKI PRINCIPLES AND INSTRUCTIONS FOR CREATION OF THE HISTORICAL MAP.....	155
Kiro MAVROSKI SUGESTION FOR THE UNIFICATION OF THE TEXTS.....	169
EDUCATION	
Igor JURUKOV THE ORAL HISTORY IN THE TEACHING OF HISTORY.....	183
HRONOLOGY	
Violeta ACKOSKA MACEDONIAN STATE IN 1945 (HRONOLOGY).....	187
RETROSPECTIONS	
Ljupcho E. AJDINSKI IVAN ILIEV AJDINSKI-ON THE OCCASION OF 120 YEARS FROM HIS BIRTH (1885-1923).....	201
Slavcho KOVILOVSKI A VIEW TOWARD THE VILAGE AS A SOURCE OF NATIONAL TRADITION	211
REVIEWS	
Άννα Αγγελοπούλου, Ο Κ. Π. Μίσιρκοφ (1874-1926) και η κίνηση των «μακεδονιστών», University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004 [Ana Angelopulu, K. P. Misirkov (1874-1926) and the Movement of the “macedonists”, University Studio Press, Thessalonica 2004], pp. 613 (Voislav Sarakinski).....	215
HERALD-JOURNAL OF THE INSTITUTE OF NATIONAL HISTORY, year 48, No. 1-2, pp. 316, Skopje 2004 (Elena Perchinkova).....	220
LIST OF COLABORATORS	223